

Socialdepartementet**Bemyndigande att underteckna överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om en kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov**

Ett förslag till överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om en kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov har upprättats efter förhandlingar mellan företrädare för Regeringskansliet (Socialdepartementet) och SKR. Förslaget har den lydelse som framgår av *bilagan*.

Regeringen bemyndigar statsrådet Waltersson Grönvall, eller den som hon sätter i sitt ställe, att underteckna en överenskommelse som i huvudsak stämmer överens med förslaget.

Utdrag till

Statsrådsberedningen/Internrevision
Finansdepartementet/BA, OFA K
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EKA
socialutskottet
Kammarkollegiet
Sveriges Kommuner och Regioner

Regeringskansliet
Socialdepartementet

**Sveriges
Kommuner
och Regioner**

Kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov

**Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Regioner**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Bakgrund till överenskommelsen.....	3
2. Överenskommelsens inriktning	4
2.1 Syfte.....	4
2.2 SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen.....	4
3. Redovisning och uppföljning av överenskommelsen	5
4. Ekonomiska villkor	5
5. Godkännande av överenskommelsen.....	6
Bilaga	7

1. Inledning

1.1 Bakgrund till överenskommelsen

Vård i familjehem, stödboende, hem för vård eller boende (HVB) och skyddat boende ska vara trygg och säker. Den ska alltid svara mot barnets eller den unges specifika behov av stöd och hjälp.

Samhällsvården står just nu inför stora utmaningar. Barn och unga som begår allvarlig brottslighet eller som på annat sätt involveras i denna har ökat vilket innebär att behovet av olika insatser från socialtjänsten, däribland vård utanför det egna hemmet, har ökat. Samtidigt har kommuner svårt att hitta vårdplatser som möter barns och ungas behov. Antalet HVB-verksamheter som tar emot barn och unga som har behov av vård utanför det egna hemmet på grund av kriminellt beteende är begränsat och det råder hög beläggning och platsbrist på Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. I tillägg till detta har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) under år 2024 beslutat om att tillfällig förbjuda eller återkalla tillståndet för 18 verksamheter på grund av fara för liv och hälsa, otillräckliga registerkontroller av anställdas bakgrund, att tidigare föreläggande inte följts eller för att ägaren befunnits vara olämplig att driva HVB.¹

Omfattande arbete pågår för att på olika sätt möta ovannämnda utmaningar. Som exempel kan nämnas att regeringen har utsett en nationell samordnare för fler kvalitativa vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården. Regeringen har också gett en särskild utredare i uppdrag att se över den statliga barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation. Vidare har IVO fått i uppdrag att stärka tillsynen av stödboende och HVB samt att stärka och utveckla myndighetens arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa aktörer inom omsorgen. I skrivelse 2024/25:40 om *Riksrevisionens rapport om SiS särskilda ungdomshem* aviseras dessutom att regeringen kommer att återkomma med uppdrag till en utredning för att åstadkomma mer ändamålsenliga och effektiva placeringar i den sociala barn- och ungdomsvården.

Nyssnämnda arbeten är långsiktiga. Åtgärder behöver emellertid även vidtas på kort sikt. I det korta perspektivet behöver kommuner få stöd och hjälp i arbetet med att få tillgång till vårdplatser som svarar mot de behov som

¹ IVO (2024), *Väld, hot, övergrepp och oseriös verksamhet på HVB - Brister i verksamheter 2024*, s. 16.

finns. Mot bakgrund av att Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har förutsättningar att arbeta verksamhetsnära och samla kommunerna bedöms SKR vara den aktör som på kort sikt är mest lämplig att stödja kommunerna.

2. Överenskommelsens inriktning

2.1 Syfte

Syftet med överenskommelsen är att inom ramen för gällande regelverk stödja kommunerna i arbetet med att få tillgång till vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården som möter barns och ungas behov.

2.2 SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen

Parterna är överens om att SKR ska

- stödja kommunernas arbete med att få tillgång till vårdplatser för barn och unga som svarar mot barns och ungas behov inklusive att tillhandahålla juridiskt stöd till kommunerna i frågor som rör uppstart av kommunala HVB-verksamheter samt uppföljning av upphandlade HVB-verksamheter, sprida lärande exempel på arbetssätt när barn och unga placeras utanför det egna hemmet och främja kommunernas samverkan med varandra,
- föra dialog med s.k. placeringssamordnare eller med personer i liknande funktioner i kommunerna i syfte att utbyta erfarenheter,
- föra dialog med relevanta aktörer, t.ex. kommuner och arbetsgivar- och branschorganisationer för vårdgivare som bedriver vård och omsorg i privat regi, i arbetet med att starta nya HVB-verksamheter,
- föra dialog med IVO och arbetsgivar- och branschorganisationer för vårdgivare som bedriver vård och omsorg i privat regi om hur tillståndsprocessen kan underlättas samtidigt som krav på trygghet och säkerhet bibehålls,
- föra dialog med IVO, Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten i syfte att hitta lämpliga och effektiva former för kommunerna att, inom ramen för gällande regelverk, ta del av uppgifter som kan antas ha betydelse för kommunernas möjligheter att få tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov,
- föra dialog med Statens institutionsstyrelse (SiS) för att underlätta in- och utskrivningsprocessen på de särskilda ungdomshemmen, i

syfte att fler vårdplatser på de särskilda ungdomshemmen ska kunna tillgängliggöras,

- föra dialog med myndigheterna i den befintliga samverkansstrukturen *Barn och unga i organiserad brottslighet* (Bob) med den nationella samordnaren för fler kvalitativa vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården i syfte att främja platstillgången, och
- föra dialog med Socialstyrelsen utifrån deras förvaltningsuppdrag att samordna de statliga insatserna inom socialtjänst och hälso- och sjukvård när det gäller barn och unga och stödja familjehemsvården och bidra till kvalitetsutvecklingen på området, i syfte att kommunerna ska få tillgång till vårdplatser som möter barns och ungas behov.

Uppdraget att stödja kommunerna innebär inte någon inskränkning i det ansvar som vilar på andra aktörer.

3. Redovisning och uppföljning av överenskommelsen

Parterna är överens om att de åtgärder som har vidtagits med stöd av medlen i överenskommelsen ska redovisas och följas upp under 2025. Det ska ske genom att SKR ska lämna en verksamhetsrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2026. I verksamhetsrapporten ska SKR redogöra för den verksamhet som har bedrivits under 2025 med stöd av bidraget. I det ingår att särredovisa kostnaderna och resultat för de olika insatser som genomförts med stöd av medlen i överenskommelsen.

4. Ekonomiska villkor

Överenskommelsen för 2025 omfattar totalt 10 000 000 kronor som fördelas till SKR. Beslut om utbetalning av medel till SKR under 2025 fattas genom ett särskilt regeringsbeslut ställt till Kammarkollegiet. Utgifterna ska redovisas mot det inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel, som disponeras av Kammarkollegiet. Medlen till SKR utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025. Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av *bilagan*. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2026. En ekonomisk redovisning för kalenderåret 2025 som

visar hur de medel som har tilldelats SKR har använts ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2026. Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilagan*.

Regeringskansliet (Socialdepartementet) och Kammarkollegiet har rätt att begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör bidragets användning.

5. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav parterna har tagit var sitt.

För staten

För Sveriges

genom Socialdepartementet

Kommuner och Regioner

Stockholm den 9 januari 2025

Stockholm den 9 januari 2025

Minna Ljunggren

Anders Henriksson

Statssekreterare

Ordförande

Bilaga

Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende, från Kammarkollegiet rekviderade medel, inom ramen för denna överenskommelse. I den ekonomiska redovisningen ska SKR redogöra för den verksamhet som bedrivits under 2025 med stöd av bidraget. SKR ska verka för att omfattning och finansiering av respektive område inom överenskommelsen ska kunna redovisas i så stor utsträckning som möjligt.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvideras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer avseende regeringsbeslut för utbetalning Överenskommelsens benämning Summa bidrag enligt överenskommelsen Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Kostnader Kostnader (specificera större kostnadsposter) Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)

<p>4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande</p>	<p>4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.) Datum Underskrift Namnförtydligande Befattning Telefon inkl. riktnummer E-postadress</p>
	<p>5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande</p>